

Polecenia podsumowujące

1. Wymień osiągnięcia Kazimierza Wielkiego w procesie usprawniania kraju.
2. Scharakteryzuj politykę Kazimierza Wielkiego wobec sąsiadów.
3. Omów zmiany terytorialne państwa polskiego za panowania Kazimierza Wielkiego.
4. Opisz strukturę etniczną i religijną państwa Kazimierza Wielkiego.

◆ Początki rządów Kazimierza Wielkiego

1333 – koronacja królewska.

Odziedziczenie Małopolski i Wielkopolski, zwierzchność nad ziemią sieradzko-tęczycką.

◆ Polityka zagraniczna Kazimierza Wielkiego

1335 – pierwszy zjazd w Wyszehradzie

- zrzeczenie się pretensji do tronu polskiego przez króla czeskiego Jana Luksemburskiego
- nakaz oddania Polsce Kujaw i ziemi dobrzyńskiej przez Krzyżaków, ale pozostawienie państwu zakonnemu Pomorza Gdańskiego i ziemi chełmińskiej

1339 – drugi zjazd w Wyszehradzie – potwierdzenie zwierzchności Czechów nad Śląskiem.

1339 – sąd papieski w Warszawie – nakazanie Krzyżakom zwrócenia Polsce wszystkich ziem.

1343 – pokój wieczysty w Kaliszu – zwrócenie Polsce przez zakon krzyżacki Kujaw i ziemi dobrzyńskiej, pozostawienie w rękach Krzyżaków Pomorza Gdańskiego i ziemi chełmińskiej.

1348 – pokój w Namysłowie – Śląsk w państwie czeskim.

1349 – przyłączenie do Polski Rusi Halickiej.

1364 – zjazd w Krakowie (uczta u Wierzyńka) – wzmocnienie pozycji Kazimierza Wielkiego wśród monarchów europejskich.

1366 – przyłączenie do Polski części Rusi Włodzimierskiej i Podola.

◆ Wielokulturowe państwo

Zmiana struktury społecznej i wyznaniowej.

Narodowości i grupy etniczne – Polacy, Rusini, Łemkowie, Bojkwowie, Huculi, Niemcy, Ormianie, Żydzi.

Języki – polski, litewski, ruski, niemiecki, ormiański, jidysz.

Wyznania – katolicyzm, judaizm, prawosławie.

1334 – rozszerzenie obowiązywania na cały kraj statutu kaliskiego, który gwarantował Żydom wolność osobistą, swobodę wyznania, podróży i handlu.

◆ Reformy wewnętrzne

Podział administracyjny kraju na starostwa.

Rada królewska organem doradczym władcy.

Ujednoczenie systemu prawnego – statuty wiślicko-piotrkowskie.

Utworzenie w Krakowie sądu odwoławczego dla miast na prawie niemieckim.

Reforma monetarna – srebrny grosz krakowski.

Usprawnienie polityki fiskalnej – domena królewska, regalia, cła, myto, poradne.

Wzmocnienie bezpieczeństwa państwa – budowa kilkudziesięciu zamków i murów miejskich.

Modernizacja i lokowanie nowych miast (ponad stu).

◆ Kultura i nauka

Rozwój architektury i sztuki w stylu gotyckim.

Rozbudowa Zamku Królewskiego na Wawelu.

1364 – założenie uniwersytetu w Krakowie.

Polecane publikacje

Marek Teler, *Kobiety króla Kazimierza III Wielkiego*, Warszawa 2018.

Jerzy Wyrozumski, *Kazimierz Wielki*, Wrocław 2004.

